

Vondst van sarcofagen in Sakkara steeds omvangrijker

Hoeveel het er precies zijn kan nog maar bij benadering worden vastgesteld. Maar volgens redelijk betrouwbare Egyptische bronnen moeten het er al meer dan 250 zijn. 250 complete mummies, voor het merendeel inclusief de bijbehorende sarcofaag, die allemaal in de afgelopen twee jaar gevonden zijn in de enorme antieke necropool van Sakkara.

De enorme stroom aan grafkisten kwam eind vorig jaar op gang. Toen maakte Moustafa Waziri, hoofd van de Egyptische Dienst van Oudheden, tijdens een haastig belegde persconferentie de vondst bekend van 59 intacte mummies die op de bodem van een 12 meter diepe schacht waren aangetroffen. Die schacht bevond zich vlak bij het *Bubasteion*, een uit de Grieks-Romeinse tijd stammend tempelcomplex gewijd aan de god Bastet. 'Die vondst kwam voor sommigen misschien als een verrassing, maar wie het terrein goed kende had dit absoluut zien aankomen', aldus Salima Ikram, een Egyptoloog die verbonden is aan de *American University* in Cairo. 'We wisten namelijk allang dat het terrein rondom het Bubasteion in de late periode een zeer geliefde plek was om je te laten begraven. Rondom die tempels wemelt het dan ook van de tunnels en gangen waarin vele duizenden kisten moeten zijn bijgezet.'

Saïtische periode

Hoewel ook zij voorlopig niet veel méér weet dan wat de Egyptenaren hebben laten zien, denkt eveneens dr Lara Weiss, con-

▲ De enorme antieke necropool van Sakkara. (FOTO: CORAL PRESS)

Tekst: Joost Vermeulen

▶ Sakkara, een van de recente vindplaatsen van de sarcofagen. (FOTO: EGYPT'S MINISTRY OF TOURISM AND ANTIQUITIES)

servator van de Egyptische afdeling van het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden en codirecteur van de grote Nederlands-Italiaanse opgravingen in Sakkara, dat een groot deel van de nieuwe mummies uit de late tijd stammen. 'Ik weet van mijn collega Ramadan Hoessein van de Universiteit van Tübingen dat hij in de afgelopen jaren bij zijn opgravingen in de omgeving van het *Serapeion* veel mummies heeft ontdekt. Die stammen vrijwel allemaal uit de zogeheten Saïtische periode (rond 600 v.Chr.).' Voorzichtigheid is volgens haar echter geboden. 'In de loop der eeuwen werden er om ruimte te maken regelmatig oudere graven hergebruikt of uitgebreid. Waarbij soms de originele kisten zijn blijven liggen. In één graf treft men dus soms mummies en kisten aan uit twee of soms zelf drie of vier verschillende periodes.'

Toerisme

Veel ouder zijn in ieder geval de serie mummies die door de Egyptische archeoloog Zahi Hawass zijn ontdekt bij een grafcomplex van farao Pepi I. Het gaat daarbij vrijwel zeker om mummies van hoge ambtenaren uit die tijd (rond 2300 v.Chr.). Een van die mummies, de meest rijk gedecoreerde, zou zelfs hebben toebehoord aan een tot nog toe onbekende koningin. Haar naam Neith werd aangetroffen op de wand van een van de grafkamers. De Egyptische overheid heeft al deze archeologische vondsten intussen aangegrepen voor een grote mediacampagne bedoeld om de wereld te laten zien hoe bijzonder de schatten van Egypte zijn. Een offensief dat uiteraard bedoeld is om het totaal ingestorte toerisme een nieuwe stimulans te geven. ◀

